

ខ្មែរដែលទើបនឹងមកពីប៉េកាំងនិងហាណូយនោះ គឺយាយភាសាខ្មែរពិបាកស្តាប់ ខ្ញុំស្តាប់សឹងមិនបាន ។ មូលហេតុនេះយួនហាណូយក៏ពិគ្រោះជាមួយប៉ុល-ពតផ្ទាល់ ។ ស្រាប់តែប៉ុល-ពតចេញបញ្ជាឲ្យស្នូ-ភឹម ជាឃាតករដ៏ស្ម័គ្រចិត្តរបស់វា ឲ្យដឹកនាំ ឃាតករអាទិកំបាំងមួយក្រុមដើរតាមពន្លឺបាញ់ក្រុមខ្មែរក្រហម ដែលមកពីប៉េកាំង និងហាណូយនោះ សម្លាប់ចោលសឹងអស់រលីង ។ មីងដឹងទេ គេកម្ពុជាកណ្តាល ឆ្នាំ១៩៥៥ វៀតមិញនាំកូនខ្មែរទៅហាណូយចំនួន១ពាន់នាក់ ។ ឥឡូវនេះនៅសល់ តែ៥៥នាក់តែប៉ុណ្ណោះ គេធ្វើការក្នុងវក្របខ័ណ្ឌជាសមាជិកបក្សប្រជាជនបដិវត្តន៍ ខ្មែរ (គឺអតីតខ្មែរវៀតមិញ) ។

ចំណែកស្នូ-ភឹម ក្រោយពីចាត់ការសម្លាប់ខ្មែរមកពីប៉េកាំងនិងហាណូយរួច ហើយ ក៏ត្រូវអង្គការបញ្ជាឲ្យគេសម្លាប់ចោល ដើម្បីបំបាត់ភស្តុតាង ។ យាយទៀង ស្តាប់មកដល់ត្រឹមហ្នឹង គាត់ថ្លែងថា ៖

- ឱទេវតាអើយ ! យួនហាណូយសន្តិដ្ឋានជីវិតរាស្ត្រខ្មែរដូចសត្វកណ្តារក្បែរ សំរាប់សាកល្បងល្បិចកលរបស់វា ដើម្បីវាតទីលេបទឹកដីខ្មែរ ។ បើឃើញខ្មែរ ណាស៊ីជោរ ដូចជាហេង-សិរិន, ជា-ស៊ឹម, ហ៊ុន-សែន ជាដើម... វាទុកប្រើសិន បើឃើញខ្មែរណាប្រើការលែងកើតហើយ វាសម្លាប់ចោលភ្លាម ។ ដូចជាគេក្នុង បច្ចុប្បន្នរបបរបស់ហេង-សិរិនអញ្ចឹង បើឃើញថាខ្មែរអាយ៉ងប្រើការលែងកើត ឬក៏ដើរផ្លូវខុសពីខ្សែញាក់របស់ចិត្តវា ខ្មែរតាំងនោះត្រូវបាត់ខ្លួនភ្លាម មានថៅហ្វាយ ខេត្តសៀមរាប និងថៅហ្វាយខេត្តបាត់ដំបង ឡាយ-សាមុន ជាដើម ។

- អញ្ចឹងមែនហើយ មីង !
- ម៉េចបានជាក្មួយអាចមកដល់ទីក្រុងបាត់ដំបង ?

លៀងនិយាយបន្តទៀតថា ៖

- គេក្នុងខែតុលាឆ្នាំ១៩៧៤, អង្គការបំបែកយោធាចេញពីខ្ញុំ ដើម្បីប្រមូលបញ្ជូនទៅ «រាយយួនរំដោះទឹកដីកម្ពុជាក្រោម» ។ ចំណែកខ្ញុំ អង្គការបំបែកសក្តិបិ រួចបញ្ជូនខ្ញុំមកកាន់ខេត្តប៉ៃលិន ចាត់តែងតាំងខ្ញុំជាមេបញ្ជាការលើក្រុមយោធាខ្មែរក្រហម ស្ម័គ្រចិត្តកំរេងសក្តិកម្មនិងចក្រពត្តិវិញ ។ ក្នុងខែមករា១៩៧៥ ខ្ញុំក៏បានជួបយោធាទាំងនោះ ទើបខ្ញុំដឹងថាយោធាខ្មែរក្រហមដែលស្រឡាញ់សម្តេចង័ ដែលស្ម័គ្រចិត្តទៅ « រំដោះទឹកដីកម្ពុជាក្រោម » នោះ បែរជាដើរចូលអគ្នាក់ខ្សែត្រៀមរបស់បូជ្ជធម៌ ត្រូវបូជ្ជធម៌សម្លាប់ចោលខ្លួននៅចុងខែធ្នូឆ្នាំ១៩៧៥ ។ ស្តាប់មកដល់ត្រឹមហ្នឹង យាយទៀងសម្លឹងមុខលៀងមួយសន្ទុះទើបនិយាយថា ៖

- អញ្ចឹងក្មួយលៀងជាមេខ្មែរក្រហមទេតើ !
- លៀងញញឹមអង្គុលខ្លួនយាយទៀងហើយឆ្លើយថា ៖

- បាទមីង ! ខ្ញុំជាមេខ្មែរក្រហមមែន ។ ពីឆ្នាំ១៩៧៣ដល់១៩៧៨ ខ្ញុំជាមេយោធាខ្មែរក្រហមស្រឡាញ់សម្តេចឪ ស្ម័គ្រចិត្តកំទេចខ្មែរលង់-ឈល់ ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំជាមេកាន់កាប់យោធាខ្មែរក្រហមស្ម័គ្រចិត្តកំទេចសក្តិភូមិនិងចក្រពត្តិវិញនៅខេត្តប៉ៃលិន ក្រោមបញ្ជាការរបស់លួត ដែលប្រែឈ្មោះពីប៉ុល-ពត ។ ខ្ញុំកើតជម្ងឺគ្រុនចាញ់ឈឺជិតស្លាប់ ទើបបូជិយដឹកខ្ញុំមកដេកពេទ្យនៅបាត់ដំបងនេះ ។

យាយទៀងស្តាប់ដល់ត្រឹមហ្នឹង គាត់មានការឈឺចាប់សឹងគាំងចេះដូង ហើយនឹកក្នុងចិត្តថា យួនហាល្យាយចេះប្រើកលល្បិចដោយបំបែកខ្មែរជាក្រុមៗ រួចញុះញង់ឲ្យបាក់លោតសម្លាប់តែជាតិរបស់ឯង ។

ពេលនោះយាយទៀងរកស្សរសំនួរតទៅទៀតលែងឃើញ, លៀងអង្គុលខ្លងយាយទៀងព្រមទាំងនិយាយថា ៖

- ខ្ញុំគ្មានទុកចិត្តយួនហាល្យាយទេ, ខ្ញុំមកជួបមីងគឺចង់សួរដំណឹងពីផ្លូវ ដើម្បីរត់ទៅកាន់ប្រទេសថៃ ។

យាយទៀងស្តាប់ស្ទើរមួយសន្ទុះ ទើបឆ្លើយយ៉ាងខ្លីថា ៖

- មីងគ្មានបំណងរត់ចោលស្រុកទេ ដូច្នេះមីងមិនស្គាល់ មិនដឹងទាល់តែសោះ

- សូមមីងទុកចិត្តខ្ញុំចុះ ពិតមែនតែខ្ញុំជាកូនយួន ប៉ុន្តែតាំងពីកើតមក ខ្ញុំរស់នៅតែជាមួយខ្មែរ រៀនសូត្រតែជាមួយគ្រូខ្មែរ ពួកម៉ាករបស់ខ្ញុំក៏ជាខ្មែរ ខ្ញុំស្គាល់ច្បាស់នូវសប្បុរសធម៌ សីលធម៌ សុភាពស្មោះត្រង់ និងភាពស្និទ្ធស្នាលនៃបងប្អូនខ្មែរ ដូចមីងជាគំរូ ។ ខ្ញុំស្តាយប្រទេសខ្មែររកស៊ីដោយសេរី ជាពិសេសដែនដីទូលំទូលាយ ។ នៅពេលខ្ញុំមិនទាន់ចាកចេញពីប្រទេសខ្មែរ ខ្ញុំមិនដឹងមិនស្គាល់តម្លៃនេះទេ ។ តែនៅពេលដែលខ្ញុំទៅដល់ប្រទេសយួន ទើបខ្ញុំភ្ញាក់ ព្រោះស្រុកយួន ៖

ទី១- ដែនដីសែនចង្អៀត

ទី២- ផ្នែកនយោបាយសែនក្រឡិចក្រឡួចបោកប្រាស់ ឆ្លើប្រឌិតតែសង្គ្រាមដើម្បីរាតត្បាតប្រទេសជិតខាង ។ វាឆ្លើប្រឌិតយុវជនយួនឲ្យបង្ខំធ្វើជាខ្មែរ រួចវាញប្រាសឲ្យចូលមកសម្លាប់បំផុតពូជខ្មែរ ។ ស្តាយអើយសែនស្តាយ ! ប៉ុន្តែយិតពេលទៅហើយ ! ឈ្លើយចុះ ! ស្ម័គ្រចិត្តធ្វើជាខ្មែរ ដាក់ឈ្មោះខ្មែរបង្កំធ្វើជាមេយោធាខ្មែរក្រហមនឹងគេចុះ ដើម្បីឲ្យបានវិលត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសខ្មែរវិញ ។ លុះចុះជាមេយោធារួចហើយ ខ្លួនខ្ញុំដូចជាត្រីដែលជាប់ជុំចុះ ពីព្រោះវិនយតឹងតែងណាស់ ធីត្តនមិនរួចទេ ។

សក្តិពាក់លើស្មាគ្រាន់តែឲ្យឆ្អឹងទេ ។ ក្នុងរយៈពេលចំនួន៧ឆ្នាំ ខ្ញុំញាំបាយរួមវាល់ចែកជាមួយតែផ្ទះ ឬត្រកូនស្មោះរបងអំបិល នៅក្នុងព្រៃ មិនបានដឹងថា ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងប្រទេសខ្មែរត្រូវវិនាសហិនហោចដល់ថ្នាក់ហ្នឹងទេ ។ គឺនៅពេលដែល

ខ្ញុំឈឺត្រង់ចាញ់ជិតស្លាប់ ទើបបូជិយដឹកមកដេកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យធំបាត់ដំបង ។ លុះបានជាត្រាស់បើ ខ្ញុំក៏ដើរមើលទីក្រុងបាត់ដំបង ។ ខ្ញុំភ្ញាក់ស្លុតចិត្តម្តងទៀត ដោយឃើញបាត់ដំបងបានក្លាយទៅជា «ទីក្រុងខ្មោច» ទៅហើយ ។ ដូច្នេះខ្ញុំសំរេចចិត្តដើររកមីង ។ ពេលមកជួបនឹងឃើញស្ថានភាពរស់នៅរបស់មីង ខ្ញុំរន្ធត់ស្លុតចិត្តដ៏អស្ចារ្យ សឹងមិនជឿភ្នែកដែលបានឃើញ ! មិនគួរមីងធ្លាក់ខ្លួនក្រហមដល់ថ្នាក់ហ្នឹងសោះ ! មិនគួរប្រាស់ប្រាស់គ្រួសារអស់រលីងមិនទំនងយ៉ាងហ្នឹងទេ ! ដូច្នេះសូមមីងសំរេចចិត្តភៀសខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសថៃជាមួយខ្ញុំទៅ ។

ពេលនោះយាយទៀងមិនឆ្លើយនឹងសំណើរបស់លៀងថា យ៉ាងម៉េចទេ ។ គាត់បែរជាសួរលៀងថា ៖

- ហេតុម៉េចពីម្សិលមិញហាមមីងមិនឲ្យនិយាយភាសាបួន ?
- រឿងនេះអាចកំបាំងណាស់ ខ្ញុំខ្លាចបូជិយដែលមកជាមួយខ្ញុំសង្ស័យថាមីងជាបួន ព្រោះមានច្បាប់ជាសម្ងាត់បំផុតថា ៖ « ត្រូវតែសម្ងាត់អាណាភិក្ខុជនបួន ដែលគេចមិនព្រមទៅតាមវៀតកុងពីឆ្នាំ១៩៧៥ចោលទាំងអស់ » ។

យាយទៀងស្រមៃនឹកឃើញគួរឲ្យភ័យញាក់សាច់... យីអើ ! ហេតុអ្វីបានទៅប្រាប់បូជិយមុនៗ ថាខ្លួនឯងជាបួនអញ្ចឹង ?

យាយទៀងសួរលៀងទៀតថា ៖

- នរណាដឹកនាំខ្មែរក្រហមនិរតី ?
- គឺយួនជាមេដឹកនាំ ។ ក្រុមនេះចេញមកពីប្រភពកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធបដិវត្តន៍ឯកភាពរបស់កម្ពុជា ដែលហូ-ជីមិញបញ្ជាឲ្យផ្ទៀង-យ៉ាងមៀងបង្កើតនៅថ្ងៃទី១៩-៦-១៩៥១ រួចចាត់តែងតាំងទូ-សាមុតជាមេបញ្ជាការ ។ នៅឆ្នាំ១៩៦៣ ទូ-សាមុតត្រូវគេសម្លាប់ ហូ-ជីមិញបញ្ជាឲ្យជាម-វ៉ាន់បាចាត់តែងតាំងប៉ុល-ពតយ៉ាងស្ងាត់ ឡើងជំនួសជាមេបញ្ជាការវិញ ។ ពីឆ្នាំ១៩៧០ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ កងកម្លាំងនេះរួបរួមកម្លាំងជាមួយបូជិយ វាយកំទេចខ្មែរលង់-ឈល់ ប្រែឈ្មោះជាកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធបដិវត្តន៍ស្នេហាជាតិកម្ពុជា ដែលមានប៉ូ-ថងជាមេបញ្ជាការ ។ លៀងបញ្ជាក់ថា ក្នុងរយៈពេល អង្គការញាក់តែខ្សែខ្មែរក្រហមដែលជាអតីតចោរ លោតសម្លាប់ខ្មែរកំរិតឲ្យអ្នកដែលសេសសល់នៅរស់បាក់ស្បាតឈប់ហ៊ានកំរើក ។ នៅចុងឆ្នាំ១៩៧៧ ទើបអង្គការបញ្ចេញកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធបដិវត្តន៍ឯកភាពរបស់កម្ពុជាឲ្យចេញមកលុកលុយប្រទេសខ្មែរវិញ ដោយដាក់ឈ្មោះថាជាក្រុមខ្មែរក្រហមនិរតី ។

តើក្រុមខ្មែរក្រហមនិយមតើត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ?

ភារកិច្ចក្រុមនេះគឺត្រូវសម្លាប់ខ្មែរក្រហម ដែលកើតមកពីចោរដែលអង្គការចាត់តែងតាំងជាល្អប្រសិទ្ធិគណកម្មការកង ។ ក្រុមនេះមានភារកិច្ចជាពិសេសម្យ៉ាងទៀត គឺត្រូវដាក់ថ្នាំបំបាត់ក្នុង « ដំបូកទឹកសម្លខ្មែរ » ដើម្បីសម្លាប់បំផុតពូជខ្មែរជាចុងបង្កើយ ។

តែជាថែមទៀត វាយកការណ៍ដឹងថា លោកសិន-សានកំពុងទាក់ទងប្រទេសអង់គ្លេសនិងថៃ ដើម្បីរៀបចំបង្កើតរណៈសិរីរដ្ឋបាលឈ្មោះរណសិរីរដ្ឋជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ (រ.ជ.រ.ប.ខ) ។

យួនហាណូយដឹងថា បើរណៈសិរីរដ្ឋនេះកើតឡើងបានជាស្ថាពរ កងទ័ពនឹងអាចរំដោះទឹកដីកម្ពុជាបានយ៉ាងងាយ ។ ហេតុនេះយួនហាណូយក៏ផ្លាស់ផែនការភ្លាម ដោយបំបាត់ឈ្មោះអង្គការ ហើយបញ្ចេញប្លង់យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងព្រំដែនពេលវេលាស្រែកក្មេងក្លាងថា ប្លង់យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងប្រជាសាច់ឈាមមកកំចាត់ខ្មែរក្រហមដើម្បីជួយខ្មែរ ។

ដើម្បីបំភ័យមតិពិតលោក, មតិអន្តរជាតិនិងមតិរាស្ត្រខ្មែរទូទៅ យួនហាណូយក៏បញ្ជូនប៉ុល-ពត ដែលជាចោរកិច្ចពិសេសរបស់វា ឲ្យទៅសំរាកនៅប៉ែកកំពង់ធ្វើជាអ្នកចាញ់ធ្វើព្រៃដើម ។ វាលើកបន្តបក្រុមហេង-សិរិន, ហ៊ុន-សែន, ជា-ស៊ីម ធ្វើជាអ្នកឈ្នះ ។ ការពិតប៉ុល-ពតក្តី, ក្រុមហេង-សិរិនក្តី ជាអោយហាណូយដូចតែគ្នា ។

មើលចុះ ! តាំងពីឆ្នាំ១៩៧០ដល់ឆ្នាំ១៩៧៨ ទាំងអស់គ្នានេះរួមដៃជាមួយប្លង់យសម្លាប់ខ្មែរជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជាពិតៗដ៏ស្ងួតត្រង់រឹត ។ កាលណោះហេង-សិរិនមានងារជាវរៈសេនិយឯកដឹកនាំកងពលធំលេខ៦នៅភូមិភាគបូព៌ា ។

លុះបានស្តាប់ពាក្យពេចន៍របស់ហ្វីញ-គីមលៀងដែលជាកូនហ្វីញ-វ៉ាន់ឡុង ចោរជនរបស់យួនហាណូយប្រចាំខេត្តបាត់ដំបងចប់សព្វគ្រប់មក ទើបយាយទៀងសន្និដ្ឋានថា បុរសនេះត្រូវយួនហាណូយបង្ខំឲ្យបន្តខ្លួនជាខ្មែរដាក់ឈ្មោះថា មិត្តទ្បូច ពាក់ស័ក្តិ៣ ជាមេកាន់ក្តាប់យោធាខ្មែរក្រហមនិយម ។ គាត់ឈប់សង្ស័យហើយក៏យល់ថា ៖ យួនហាណូយជាអង្គការអនាមិកយ៉ាងពិតប្រាកដ ។

ពេលនោះយាយទៀងមានការឈឺចាប់យ៉ាងក្រៃលែង គាត់ស្រក់ទឹកភ្នែកច្រោកៗ នឹកស្តាយប្តី ប្អូនៗ ក្មួយៗ កូនៗ និងបងប្អូនរួមជាតិខ្មែរដែលត្រូវអង្គការសម្លា

បំបោលអស់ចំណុចពាណិជ្ជកម្ម គ្មានបានដៃជាមួយទាំងទាល់តែសោះ ។ ស្តាយណាស់ ! បើដឹងថាបុគ្គលណាមួយជាមេឃាតករ ម៉្លេះខ្មែរយើងមិននៅស្ងៀមឱ្យដៃយ៉ាងដូច្នេះទេ ! ។ កាលណោះរាស្ត្រខ្មែរភាគច្រើនយល់ច្រឡំស្មានៗថាខ្មែរ សីហនុច្បាំងជាមួយខ្មែរលង់-ឈប់ ទើបបបួលគ្នាដាក់អាវុធចុះ ដោយមិនចង់បង្ករឈាមរវាងខ្មែរនិងខ្មែរជាប់ឫន...

ហ្វឹក-គីមលៀង បែរមកសំពះសុំលាមីងទៀងទៅវិញ ។

**តើអ្នកណាត្រូវទទួលកំហុសនៅចំពោះ
មុខវិបត្តិនេះ ?**

ជីវិតកូនខ្មែររាប់លាននាក់ត្រូវរងគ្រោះស្លាប់នៅក្រោមទារុណកម្មរបស់អង្គការដោយមិនទាន់ដឹងខ្លួនផងថា មានកំហុសអីនៅឡើយទេ ។

អ្នកដឹកនាំខ្មែរទាំងអស់ដែលបានចាញ់បោកចិននិងបុគ្គលណាមួយ ដែលបណ្តោយឲ្យខ្មែររស់តែយល់ច្រឡំមិនចេះចប់មិនចេះហើយ រហូតដល់អស់ជីវិតរាប់លាននាក់នេះ ត្រូវទទួលកំហុសទាំងស្រុង ។ ព្រោះពួកខ្លួនបានបណ្តោយស្ថានការណ៍ឲ្យធ្លាក់ជុំនិងជាមកដល់ថ្នាក់ហ្នឹង ។ គឺពួកអស់លោកត្រូវហ៊ានទទួលសារភាព ហើយរកមធ្យោបាយដោះស្រាយចំណងជីវិតនេះ ដើម្បីដោះប្រទេសកម្ពុជាពីកណ្តាប់ដៃយួនមកវិញ ។ បើមិនដូច្នោះទេ ប្រវត្តិសាស្ត្រនឹងចាត់ទុកថា គឺអស់លោកទាំងនេះហើយ ដែលដឹកនាំប្រទេសឲ្យធ្លាក់ដល់រណ្តៅមរណៈ ក្រោមចង្កូមមច្ចុរជរបស់យួនហ្នឹងនិងបរិវាររបស់វា គឺខ្មែរអាយ៉ង ។

ពេលនោះយាយទៀងអង្គុយឆ្អឹងលែងដឹងខ្លួន ដោយមកពីការឈឺចុកចាប់ ។ គឺមកពីការឈឺចុកចាប់នេះហើយ ដែលជំរុញយាយទៀងឲ្យខំស្រាវជ្រាវ ចងក្រងកម្រងឯកសារនេះ ។

នៅដើមខែធ្នូឆ្នាំ១៩៧៩ លៀងមកជួបយាយទៀងម្តងទៀត ។ តាំងពីនាក់ឈរមុខកូនខ្លួន។ លៀងនិយាយខ្លីៗៗថា ៖

- បើមីងមិនភៀសខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសថៃទេ ខ្ញុំចង់ជួនមីងទៅនៅជាមួយម្តាយរបស់ខ្ញុំឯចូជុក ព្រោះនៅប្រទេសខ្មែរសង្គ្រាមនឹងផ្ទុះលើងវិញវិញគ្មានទីបញ្ចប់ទេ ។ យាយទៀងសួរល្បែងថា ៖

- តើសង្គ្រាមផ្ទុះឡើងវាងធរណានិងធរណា ? ។

ល្បែងចាប់ដៃមីងទៀងកាន់ព្រមទាំងដៃកញ្ជ្រកថា ៖

- តាមដែលខ្ញុំបាទដឹង យួនហាណូយបង្កើតជាស្រេចនូវគូបដឹកក្បួនស្រុកក្នុងទីក្រុង ក្នុងទីប្រជុំជន ។ វាដុតដៃដុតជើង បង្កើត «ក្រុមកុមារឈានមុខ» ដែលមានមុខនាំទីត្រូវតែកំទេចខ្មែរក្រហមនៅក្នុងដំណាក់កាលជាដំបូង ។

- ចំណែកនៅក្នុងព្រៃឯណោះ ពួកយោធាខ្មែរក្រហមនិរន្តរការយួន ក៏តាំងមូលដ្ឋាននៅកន្លែងចាស់ឡើងវិញ ។ ដំណាក់កាលជាដំបូងរបស់វានេះគឺ ត្រូវកំទេចសក្តិភូមិធិបត្រពត្តិ ក្រោមបញ្ជាការរបស់ឈ្មោះលុត ដែលជាឈ្មោះបង្កើតឈ្មោះប៉ុល-ពត បង្កើតសាឡុត-សរ ទាំងសាច់ទាំងឈាម ។

- ចំណែកក្រៅប្រទេសឯណោះ លោកសិន-សានកំពុងបង្កើតរណសិរ្សរជរបទ ។ ស្តាប់ដល់ត្រឹមហ្នឹង យាយទៀងមានទឹកមុខស្ងួត គាត់ឆ្លើយយ៉ាងខ្លីថា ៖

- ខ្ញុំត្រូវតែនៅក្នុងស្រុកសិន រង់ចាំដំណឹងក្នុងប្រសព្វគ្នាទៀត ។ ល្បែងក៏សំពះមីងទៀងទៅវិញ...។ នៅចុងខែធ្នូ១៩៧៩ ម៉ោងប្រហែលជា៥ល្ងាច ល្បែងមកជួបមីងទៀងជាចុងក្រោយបង្អស់ សំពះសុំលាមីងទៀងភៀសខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសថៃ ។ មុននឹងបែកគ្នានេះ ល្បែងឱបមីងទៀងយំព្រមទាំងផ្តាំថា ៖

- មីង ! សុំកុំចូលធ្វើការបំរើយួនឲ្យសោះណា ! ព្រោះវាកំពុងស៊ើបរកឆ្កកណាដែលជាអតីតអ្នករដ្ឋការដូចជាមីងអញ្ចឹង ។ ម្យ៉ាងទៀតវាប្រមូលក្រុមខ្មែរក្រហមនិរតី នាំយកមកបំពាក់អាវុធទ្បឡើងវិញទៀត ចាត់តែងតាំងជាឈ្លបពាសពេញប្រទេសខ្មែរដដែល ។ ដូច្នេះសូមមីងប្រយ័ត្ន ។ បើឃើញថានឹងមានគ្រោះថ្នាក់ សូមមីងរត់ភៀសខ្លួនជាប្រញាប់...។

ល្បែងផ្តាំមីងទៀងសព្វគ្រប់ហើយក៏យំឱសសំពះសុំលាជាចុងក្រោយបង្អស់ រួចក៏បណ្តើរពួកម៉ាកពីរនាក់ជាប្អូនយួនខាងត្បូង ក្នុងគោលបំណងភៀសខ្លួនទៅកាន់ព្រំប្រទល់នៃប្រទេសថៃ ។

កន្លងផុតមកជាងកន្លះខែ យាយទៀងបានទទួលដំណឹងពីអ្នកសលថា ល្បែងនិងមិត្តពីរនាក់នោះ ត្រូវប្អូនយួនតាមដានទាន់នៅកណ្តាលវាល ពីស្រុកស៊ីសូផុនទៅកាន់ភូមិធិមិត្ត រួចប្អូនយួនបាញ់សម្លាប់ចោលទៅហើយ ។

ល្បែងស្លាប់បាត់ទៅមែន ប៉ុន្តែពាក្យសំដីរបស់ល្បែងនៅពេលក្នុងត្រចៀក របស់យាយទៀងជាប់ជាធិច្ច ហើយដែលគាត់យល់ថាត្រូវតែជំរាបបងប្អូនខ្មែរទាំងអ-

សំនិងមតិសកលលោកឲ្យបានដឹងពីរឿងនេះ ឯការជឿឬមិនជឿនោះវាស្រេចនៅលើការវិនិច្ឆ័យរបស់អ្នកអាទៅចុះ ។

យុទ្ធសាស្ត្រយុទ្ធស្រៀតតាមទឹកកំបាយត្រី

ព្រលឹមថ្ងៃទី៩មករា១៩៨០ យាយទៀងក្រោកលូនចេញពីបន្ទប់បង្គំ ។ ពុទ្ធនោអើយ ! ស្រាប់តែឃើញបងប្អូនខ្មែរដែលសំណាក់នៅក្បែរៗគាត់ កំពុងតែប្រមូលគ្នា ចាកចេញចោលទីកន្លែងទៅកាន់ប្រទេសថៃ ។ យាយទៀងឈរទ្រឹងភ្នែក ខ្លួនស្រាលដូចសំឡី មើលក្បួនមនុស្សដែលដើរកាត់ខ្ទមរបស់គាត់ ដូចគេហែរកបិណ្ឌ ពេលនោះពួកស្រីហៅយាយស្រាលពីក្រោយខ្នង ៖

- មីង !

គឺលោកសាស្ត្រាចារ្យគឹម-ឡឿង ជាក្មួយមកបបួលមីងទៀងរត់ចាកចេញចោលកម្ពុជា ។ លោកឡឿងប្រាប់មីងទៀងថា ៖

- យប់មិញមានចោរជាច្រើនក្រុម អាវុធគ្រប់ដៃដើរឃ្លុំ ។ វាចាប់ចងអ្នករងគ្រោះ រួចវាអារកបន្តិចម្តងៗ កំញើញរកមាសពេជ្រ ។ មានឲ្យក៏វាសម្លាប់ គ្មានឲ្យក៏វាសម្លាប់ ។ ហើយទំពាំងស្លាប់ គឺស្លាប់យ៉ាងសែបវេទនាជាទីបំផុត ។ ស្រីៗខ្មែរទោះមិនទាន់គ្រប់ការក៏ដោយ ក៏វាចាប់អូសនាំយកទៅរំលោភ រួចវាសម្លាប់ចោលភ្លាម ។

នៅពេលដែលជនរងគ្រោះរត់ទៅថ្មឹង ក្រសួងសន្តិសុខធ្វើសោះអង្គើយគ្មានអើពើឡើយ ។

ឥឡូវបងប្អូនខ្មែរអស់សង្ឃឹមគ្មានទីពឹង ព្រោះឆតរកម្ពុជាជាឆតរបស់ចោរទៅហើយ ។ អ្នកទាំងអស់ក៏បបួលគ្នារត់ចេញចោលស្រុក ។ ពេលនោះយាយទៀងស្ងួតបំពង់ក មិនអាចឆ្លើយថាទៅឬក៏ទេបានឡើយ ។ ទាំងពីរនាក់មីងក្មួយ ឈរសម្លឹងមុខគ្នាយ៉ាងយូរ ទើបលោកឡឿងឱបម្តាយមីងទាំងទឹកភ្នែករលីងរំលោងរួចសំពះសុំលាចេញទៅ...។ មីងនិងក្មួយក៏បែកគ្នាចាប់តាំងពីពេលនោះរហូតមក ។

ក្នុងខែកុម្ភៈឆ្នាំ១៩៨០ មានសក្តិព្យាបាលក្នុងម្នាក់ឈ្មោះលីក ដើរយ៉ាងលឿនចូលមកជួបមីងទៀង សុំគាត់ជួយរកហោរទាយ ។ យាយទៀងក៏នាំគាត់ទៅជួបយាយហោរម្នាក់ ហើយចាំជួយបកប្រែភាសាយួន-ខ្មែរ ។ ពេលនោះ លីកសួរយាយហោរថា តើនៅឆ្នាំ១៩១០វាអាចជាប់លេខបានវិលត្រឡប់ទៅហាណូយវិញឬទេ ? ។

លីកវាយវ៉ាប់ថា វារៀបការប្រពន្ធតាំងពីចុងឆ្នាំ១៩៦៩ វាការរួចតែបួនខែ ក៏ត្រូវបែកគ្នារហូត ព្រោះវាត្រូវបំពេញករណីយកិច្ចមកកាន់ប្រទេសខ្មែរ ជាមេកាន់ក្តាប់បូជិយក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ។

ពេលនោះយាយហោរអង្គុយស្ទឹងស្មាធ មើលវាសនាលីក ។ គាត់មើលឃើញអំពីអតីតកាលរបស់លីកយ៉ាងច្រើន ។ គាត់និយាយត្រួសៗប្រាប់លីក ។ លីកទទួលថាត្រូវទាំងអស់ ។ យាយហោរអង្គុយស្ទឹងស្មាធម្តងទៀតយ៉ាងយូរ មើលអនាគតឲ្យលីក ។ រួចគាត់ប្រាប់ថា ៖ លីកមានគ្រោះថ្នាក់បន្តិច ដូច្នេះត្រូវធ្វើពិធីស្រោចទឹកបណ្តុះគ្រោះ ។ យាយហោរនិយាយបន្តថា ចំពោះពិធីស្រោចទឹកនេះ ត្រូវមាន «ទំនាប់» ដូចតទៅនេះ ៖

- សំពត់ទេសឯកសប្បវែង៥ម៉ែត្រ
- ផ្កាឈូកប្រាំ
- ទៀនប្រាំ
- ធូបប្រាំ
- ចេកណាំវ៉ា១ស្និត

ពេលនោះ លីកធ្វើមុខស្ងួតត្រវីក្បាលថ្ងៃថា តើបានពិណ្ឌទៅរបស់ទាំងនេះ ? យាយហោរជាជាតិខ្មែរ មិនដែលស្គាល់របបរបស់យួនហាណូយ ដែលក្រហមយ៉ាងនោះក៏ឆ្លើយភ្លាមថា មិនខ្វះទេនៅក្នុងផ្សារមានលក់សំបូរហូរហៀរ...។ សក្តិព្យាបាលលីកឆ្លើយដោយអស់សង្ឃឹមថា ខ្ញុំគ្មានអ្វីទាល់តែសោះដើម្បីនឹងដូរវត្ថុទាំងនោះ ។

ពេលនោះយាយទៀងជួយចេកណាំវ៉ាមួយស្និត ។ ចំណែកយាយហោរគាត់ជួយរៀបចំឲ្យទាំងអស់ ។ មើលចុះ ! គួរឲ្យអាណិតដល់វាស្រូវខ្មែរណាស់ មានធម៌សប្បុរសជាតិច្នៃ ទោះដឹងថាមេបូជិយនេះចូលមកលុបយុទ្ធភាពប្រទេសរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ។

នៅដើមខែមីនាឆ្នាំ១៩៨០ លីកដើរយ៉ាងលឿនមកកាន់ខ្ទមយាយទៀង ដើម្បីនិយាយថ្លែងអំណរគុណ ព្រមទាំងសុំលាគាត់និងយាយហោរទៅកាន់ប្រទេសវៀតណាមវិញ...

ពិធីស្រោចទឹកឲ្យមេបូជិយមានប្រសិទ្ធិភាពមែន ព្រោះនៅពេលក្រោយមកចំ

វត្តភ្នំតែ៦ថ្ងៃ លើកក៏បានឡើងបុណ្យពាក់សក្តិបួន និងបានជាប់លេខឆ្នាំទី១០ ដើម្បី បានវិលត្រឡប់ទៅកាន់ហាណូយវិញ ។

នៅមុនពេលបែកគ្នា យាយទៀងក៏រៀបបាយទឹកដំបំណីជូនមេបូជ្ញយុតិសារ មួយពេល ដើម្បីឆ្លៀតស្កររបញ្ជាក់ស្រាវជ្រាវរករឿងពិតខ្លះពីមេបូជ្ញយុតិសារ ហាណូយដោយផ្ទាល់មាត់ ។ ពេលបាយទល់មុខគ្នា យាយទៀងសួរលើកថា ៖

- តើបូជ្ញយុតិសារត្រូវមកជួយខ្មែរប៉ុន្មានឆ្នាំ ?

លើកញ្ជើមព្រមទាំងឆ្លើយវាវាបំផ្លិចបូជ្ញយុតិសារមុនៗអញ្ចឹងដែរ ។ លើកបញ្ជាក់ ថា វាមកកាន់ប្រទេសខ្មែរតាំងពីខែមីនា១៩៧០ ទើបនឹងបានជាប់លេខឆ្នាំទី១០ ដើម្បីវិលទៅកាន់ហាណូយនៅក្នុងខែមីនាឆ្នាំ១៩៨០នេះ ។ បើឆ្នាំទី១០ធ្លាក់លេខម្តង ទៀត លើកត្រូវនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជារហូត...។

យាយទៀងឈាតសួរបញ្ជាក់ខ្លះៗ ដែលហ៊ឺញ-គឹមលៀងបានប្រាប់គាត់រួចហើយ ។ សក្តិដលើកក៏ឆ្លើយប្រាប់គាត់ដូចលៀងនិយាយអញ្ចឹងដែរ ។ យាយទៀងសុំ ទោសលើក ហើយសួរពីបញ្ហាមួយទៀត ៖

- ខ្ញុំចង់ដឹងអំពីវត្តមានបងប្អូនខ្មែរ ដែលរៀតមិញបញ្ជូនឲ្យទៅរៀននៅប៉េកាំង និងនៅហាណូយ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨៨ ហើយដែលនៅមានបញ្ជូនបន្តទៅក្រោយ ៗទៀត ។ ឥឡូវខ្ញុំទទួលព័ត៌មានថាមានបញ្ជូនវិលត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា វិញហើយ តើសព្វថ្ងៃនៅឯណា ? ព្រោះខ្ញុំមានប្អូនប្រុសម្នាក់ឈ្មោះ ថៅ-ដុំកាញ់ នៅជាមួយនឹងគេដែរ ។ លើកសម្លឹងមុខយាយទៀងយ៉ាងមុត ទើបឆ្លើយរបៀបរដិបរដិបថា ៖

- មិត្តទាំងបីពាន់នាក់នោះ ត្រូវបានគេបញ្ជូនត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាតាំងពីចុងឆ្នាំ១៩៧៧ម្ល៉េះ ។ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងនោះជាមនុស្សចាស់គឺវិលហួសសម័យប្រើ ការលេងកើតហើយ...។

ឥឡូវអង្គការលើចេញបញ្ជាឲ្យបូជ្ញយុតិសារដើរប្រមូលកុមារកំព្រាជាតិខ្មែរ រួចបញ្ជូន ទៅ.... នៅ... ហា... ណូយ... ។ លើកនិយាយរបៀបស្ងាត់ស្ងៀរដែលបង្ហាញឲ្យដឹង ថា នេះជាអាថ៌កំបាំងពិតប្រាកដណាស់ ។ ពេលនោះយាយទៀងខឹងណាស់ គាត់ លួចថាតែក្នុងចិត្តថា ៖

- អាក់អរ, ការពិតពួកអាអែងចាត់ការបាញ់សម្លាប់គេចោលអស់ទៅហើយ ។ កំពុងតែរកលេសបង្វែងដាន ថែជន្យាវាក្រឡេកឃើញកូនស្រីពោះរបស់យាយទៀង ទើបនឹងមកពិសាលារៀន វាក៏បែរជាសួរយាយទៀងថា ៖ ម៉ែ ! មិត្តនេះទើបនឹង មកពិសាលារៀនឬ ?

- បាទ !

លើកបានលេសនេះក៏ព្រោកប្រាជួតទៅទៀត ៖

- ម៉ែ ! ម៉ែដឹងទេថាបូជិយកំពុងតែដើរប្រមូលកុមារកំព្រាជាតិខ្មែរ ដើម្បីបញ្ជូនទៅរៀននៅហាល្លាយ ? ក្រុមកុមារកំព្រាទាំងនោះវាឲ្យឈ្មោះថា « ក្រុមកុមារសងឈាម » ។

- ហេតុម្តេចក៏បញ្ជូនទៅរៀនដល់ហាល្លាយ ?

- គេត្រូវតែបញ្ជូនឲ្យឆ្ងាយបំផុត ដើម្បីកុំឲ្យមានការជាប់ជំពាក់ កុំឲ្យពួកគេស្រឡាញ់ពីចាស់ទុំ ។ ព្រោះកុមារទាំងនោះជាក្មេងថ្មីស្រឡាញ់ ដែលជាចម្រុះគ្នាជំពាក់អ្វីឡើយ ។ អង្គការមានភារកិច្ចលត់ដំ « ក្រុមកុមារសងឈាម » ឲ្យដល់កំពូលដោយពន្យល់ប្រាប់ឲ្យស្គាល់ថានរណាជាមិត្ត នរណាជាសត្រូវ ។ ឧបមាដូចជាគេដុតដែកឲ្យដល់កំដៅ រួចហើយគេអាចផ្លែដែកនោះទៅធ្វើជាអ្វីក៏បាន ។

បន្ទាប់ពីការលត់ដំនេះមក តំណាងថ្មីរបស់អង្គការចាត់ទុកក្មេងទាំងនោះថា ជាអនាគតរាស្ត្រខ្មែរថ្មីយ៉ាងពិតប្រាកដ ។ ក្មេងទាំងនោះនឹងដុះគំនិតសងសឹកចំពោះសត្រូវ ។ វាចាត់ចែងរៀបចំក្មេងទាំងនោះដូចតទៅ ៖

លុះដឹកជញ្ជូនដល់ហាល្លាយហើយ មានគណកម្មការរង់ចាំទទួល រួចចែកតាមផ្នែកៗ តាមការជ្រើសរើសរបស់កុមារទាំងនោះដោយខ្លួនឯង ។ ឧទាហរណ៍ដូចជាកងទ័ពគ្រប់ៗផ្នែក លុះរៀនហាត់ហ្វឹកហ្វឺនចេះចប់ហើយ អង្គការលើនឹងបញ្ជូនវិលត្រឡប់មកកាន់មាតុភូមិកម្ពុជាវិញ គេនឹងរៀបចំអនាគតប្រទេសសារជាថ្មី ជំនួសអ្នកដឹកនាំសព្វថ្ងៃនេះ ។ អង្គការលើឈប់ទទួលស្គាល់ខ្មែរណាផ្សេងក្រៅពីក្រុមកុមារសងឈាមនេះជាដាច់ខាត ទោះខ្មែរនោះរៀនចេះដល់ថ្នាក់ណាក៏ដោយ ។ មកដល់ថ្ងៃហ្នឹង អង្គការបានបញ្ជូនកុមារកំព្រាទៅដល់ហាល្លាយចំនួនបួនម៉ឺននាក់ រួចហើយ ។ ដូច្នេះដើម្បីកសាងអនាគតឲ្យកូនស្រីរបស់ម៉ែ ម៉ែគួរតែបញ្ចូលកូនក្នុងក្រុមកុមារសងឈាមឲ្យទាន់ពេលវេលា ។ល។

យាយទៀងសួរលើកថា ៖

- តើនៅខេត្តបាត់ដំបង មានគេបង្កើតជំរក្រុមកុមារសងឈាមហើយឬនៅ ?

- មានបង្កើតរួចហើយម៉ែ ! លើកឆ្នើមភ្លាមដោយញញឹមយ៉ាងពេញចិត្ត ។ ទីតាំងជំរក គឺនៅក្នុងបរិវេណអតីតវិទ្យាល័យព្រះមុនីវង្ស ។ សព្វថ្ងៃមានក្មេងកំព្រាចំនួន៧,០០០នាក់ ។ បូជិយកំពុងដើរប្រមូលជាបន្តៗទៅទៀត ។

យាយទៀងឮដូច្នេះមានអារម្មណ៍តក់ស្លុតដោយខ្លាចលើកបំបែកកូនស្រីពីគាត់ ។ ឱ ! យួនហាល្លាយអង្គុយរង់ចាំឱកាសនេះយូរហើយទេតើ ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាវាអាចសំរេចគោលបំណងដ៏ធំធេងរបស់វាយ៉ាងនេះបាន ??!

ឱ ! វាសាក្នុងខ្មែរកំព្រា តើអ្នកដឹងឬទេថា ៖